

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Освітній процес під час сучасних подій у країні, в умовах воєнного стану потребує постійних змін і вдосконалень, залучення нових методів навчання, психологічних аспектів і психологічної підтримки здобувачів. Загалом, коли ми кажемо про освітній процес, то передбачаємо в першу чергу такі форми, як навчальні заняття (практичні, лабораторні, лекції і т. д.), самостійна робота, індивідуальні завдання, контрольні заходи. Ми розуміємо, що освіта змінилася, як і змінилися учасники освітнього процесу, їхній емоційний стан, пристосованість до нових умов життя, їхній досвід. Якщо раніше на занятті викладач акцентував увагу на досягненнях одних здобувачів і прогалинах інших, то тепер вже не можна вимагати однаковості, а навпаки, спиратися саме на цю різницю в знаннях. Адже за результатами дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни у 2022/2023 навчальному році, проведеного Державною службою якості освіти України за підтримки проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) майже третина учасників освітнього процесу не мала постійного доступу до навчання.

Проведення дистанційних практичних занять з української мови (за професійним спрямуванням) у реаліях війни потребує залучення викладачем як сталих методів навчання, так і видозмінених, пристосованих до нових реалій. Вибрати правильний метод навчання для свого заняття, побачити його ефективність – це найголовніше завдання педагога. Розглянемо на прикладі, які методи навчання доцільно використовувати в сучасному навчальному процесі під час викладання курсу української мови (за професійним спрямуванням). Серед словесних методів – пояснення та розповідь, наочних – демонстрація, практичних – вправи [4]. Ураховуючи психологічний стан здобувачів, здебільшого ситуацію стресу, заняття можна розпочати зразу з інтерактивних

методів, тим самим встановивши контакт з аудиторією та створивши атмосферу бесіди та діалогу. Пізнавальною складовою з елементами національно-патріотичного виховання будуть різні виховні заходи, як то День української писемності, Шевченківські читання, День вишиванки і т. д. У дистанційному форматі навчання такі заходи можна провести у вигляді конференцій або в межах засідань студентських гуртків з використанням презентацій, відеоматеріалів, доповідей здобувачів, обговорень і т. д. Отже, освітній процес під час воєнного стану зазнає реформ і вдосконалень під впливом нових чинників, подій і процесів. Змінюються методи та форми навчання, наповнюється новим актуальним змістом дидактичний матеріал.

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підруч. для студ., асп. та молодих викл. вузів. Київ: Либідь, 1998. 557 с.

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.

3. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 486 с.

4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2006. 354 с.

*Канд. істор. наук, доцент кафедри
історії та мовознавства*

І. А. Сніжко

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ВИСВІТЛЕННЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ РОСІЇ В КУРСІ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

У непростих умовах нашого сьогодення, коли здобувачі і викладачі змушені працювати дистанційно, особливої гостроти набуває питання наповнення навчальних курсів. Серед тем, що складають курс історії України, актуальною і, на жаль, болючою є розповідь про події нашого сьогодення, пов'язані з повномасштабним вторгненням росії на територію нашої держави. Для об'єктивного висвітлення передумов і перебігу російсько-української війни слід скористатися розробкою фахівців Центру досліджень воєнної історії ЗС